

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII W KLASIE V

Przedmiotowe zasady oceniania z geografii opracowane są w oparciu o :

1. Podstawę programową.
2. WZO.
3. Program nauczania geografii w klasie V wydawnictwa WSiP

Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia i jego aktywność.

Formy aktywności podlegającej ocenie:

- dłuższe wypowiedzi ustne (przynajmniej raz w semestrze)
  - wypowiedzi pisemne:
- sprawdziany podsumowujące działy
  - kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji
    - aktywność na lekcjach
    - znajomość mapy
    - prace domowe
    - prace dodatkowe (np. referaty, prezentacje),
    - udział w konkursach

Formy i metody oceniania

- Sprawdziany w formie testowej przeprowadzane są po zakończeniu każdego działu.
- Prace pisemne takie jak testy sprawdzające, są udostępniane do wglądu uczniom i rodzicom w celu zapoznania się z uwagami sprawdzającego.
- Nauczyciel zapowiada sprawdziany co najmniej tydzień wcześniej, a oddaje je poprawione w ciągu najpóźniej dwóch tygodni.
- Można zgłosić chęć poprawy sprawdzianu w terminie nie dłuższym niż tydzień po oddaniu pracy w terminie ustalonym z nauczycielem.
- Oceny ze sprawdzianów mają najistotniejszy wpływ na ocenę półroczną i roczną.
- W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie pisemnym lub kartkówce ma on obowiązek napisania ich w terminach:
  - w przypadku jednodniowej nieobecności – podczas następnej lekcji
  - w przypadku nieobecności nie przekraczającej tygodnia – do 7 dni po powrocie do szkoły
  - przy dłuższych nieobecnościach – do 14 dni
- Sprawdziany oceniane są punktowo, a następnie przeliczane na skalę procentową odpowiadającą poszczególnym ocenom:
  - 100% punktów i punkty dodatkowe – celujący
  - 100% – 90% – bardzo dobry
  - 89% – 75% – dobry
  - 74% – 50% – dostateczny
  - 49% – 35% – dopuszczający
  - 34% – 0% – niedostateczny
- Uczeń przed rozpoczęciem lekcji może zgłosić, że nie jest przygotowany do zajęć (z wyjątkiem zapowiedzianych sprawdzianów).
- Ocenie podlega także aktywność na lekcjach i prace domowe.
- Ocenę z bieżących tematów (do 3 lekcji wstecz) uzyskuje uczeń z krótkich kartkówek i odpowiedzi ustnych.

- Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu ćwiczeń i zeszytu przedmiotowego.
- Ocena jest jawna dla ucznia (wpisywana na końcu w zeszycie), rodzice mają obowiązek na bieżąco sprawdzać i podpisywać każdą ocenę (o tej konieczności są informowani na początku roku szkolnego).
- Uczeń który korzystał z niedozwolonych pomocy podczas pisania pracy klasowej otrzymuje ocenę niedostateczną i nie ma prawa jej poprawić
- Oceny na koniec semestru nie są średnią ocen cząstkowych.
- Uczeń mający kłopoty w nauce może zgłosić się do nauczyciela z prośbą o dodatkową pomoc. Jej forma ustalana jest na bieżąco, wspólnie z uczniem.

Mogą to być:

- dodatkowe konsultacje (po uzgodnieniu z nauczycielem)
- prace ułatwiające i przybliżające zrozumienie problemu
- pomoc koleżeńska

Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:				
<ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć, czym jest geografia; • powiedzieć, co to jest środowisko przyrodnicze i geograficzne; • wymienić sfery ziemskie. 	<ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć czy jest geografia; • definiować elementy środowiska przyrodniczego; • podawać przykłady, podać źródła wiedzy geograficznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie geografia • definiować pojęcia: geografia, środowisko przyrodnicze i geograficzne; • wymienić elementy środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie geografia; • wybrać z podanych i przyporządkować elementy środowiska przyrodniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie geografia; • podać powiązania między elementami środowiska przyrodniczego i geograficznego.
<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie półkule północną i południową, wschodnią i zachodnią; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować długość i szerokość geograficzną; • opisać cechy południków i równoleżników; • odczytać położenie punktów na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać położenie obszaru; • opracować trasę podróży, uwzględniając współrzędne geograficzne.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:				
<ul style="list-style-type: none"> powiedzieć, co to jest legenda mapy; wymienić elementy legendy na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać elementy mapy; wskazać i nazwać umieszczone na mapie znaki z legendy; wymienić elementy krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować legendę mapy do odczytywania informacji; wyjaśnić, do czego służy skala mapy; rozpoznać na mapie składniki krajobrazu Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając ze skali mapy, obliczyć odległości między wybranymi obiektami; korzystając ze znaków umownych, odczytać informację z mapy fizycznej Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować dany obszar, wykorzystując użyte w legendzie znaki umowne; wykonać pomiary na mapie i przeliczyć je, wykorzystując skalę; korzystając ze znaków umownych, odczytać informację z map tematycznych Polski.
<ul style="list-style-type: none"> powiedzieć, czym jest wysokość względna i bezwzględna; wskazać na mapie poziomicę; nazwać główne kierunki geograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> obliczyć wysokość względną z podanych informacji; odczytać wartości poziomic; wskazać na mapie główne kierunki geograficzne. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na podstawie rysunku poziomicowego mapy okolic szkoły konkretne formy terenu; odczytać wysokość bezwzględną z rysunku poziomicowego; zorientować mapę okolic szkoły; wskazać w terenie główne kierunki geograficzne na podstawie mapy. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytać wysokość bezwzględną z rysunku poziomicowego i obliczyć wysokość względną w zniesienia; określić, na podstawie rysunku poziomicowego stromiznę stoku. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić ukształtowanie powierzchni na podstawie rysunku poziomicowego; porównać elementy przedstawione na mapie z elementami zaobserwowanymi w terenie.
<ul style="list-style-type: none"> wymienić kontynenty i oceany świata; wymienić, jakie mogą być na Ziemi formy ukształtowania powierzchni; wymienić nazwiska wielkich odkrywców. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie kontynenty i oceany świata; swoimi słowami określić, czym są formy ukształtowania powierzchni. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić położenie kontynentów i oceanów na mapie i względem siebie; wskazać na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni na poszczególnych kontynentach; określić trasy pierwszych wypraw geograficznych. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i nazwać wielkie krainy geograficzne dla poszczególnych kontynentów; wskazać granice między kontynentami; porównać ukształtowanie kontynentów między sobą.
<ul style="list-style-type: none"> nazwać pasy rzeźby w Polsce; określić elementy środowiska wchodzące w skład krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać pasy rzeźby w Polsce i wskazać je na mapie; określić cechy charakterystyczne dla danego pasa rzeźby. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić główne cechy krajobrazów Polski; określić cechy charakterystyczne dla danego pasa rzeźby; nazwać przykładowe krainy wchodzące w skład danego pasa rzeźby. 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić główne cechy krajobrazów Polski; wykazać ich różnicowanie; nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy wchodzące w skład danego pasa rzeźby. 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować rzeźbę poszczególnych pasów rzeźby w Polsce, wskazać różnice i podobieństwa, porównać je pod względem różnicowanie krajobrazu

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:				
<ul style="list-style-type: none"> wymienić typy krajobrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać i omówić typy krajobrazów. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazach powstałe w wyniku działalności człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na przykładach wpływ gospodarki człowieka na zmiany w krajobrazie. 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić wpływ poszczególnych działań gospodarki na środowisko; wskazać możliwe zmiany mające na celu poprawę warunków środowiska.
<ul style="list-style-type: none"> wskazać krainy geograficzne na mapie; nazwać główne elementy środowiska geograficznego występujące w regionie; nazwać grupy etniczne występujące w danym regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić położenie na mapie; wymienić cechy charakterystyczne środowiska geograficznego występujące w krajobrazie regionu; wymienić najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobrazy krain w opisach; przedstawić podstawowe zależności między składnikami krajobrazów w regionach; opisać zajęcia, tradycje rodzinne i zwyczaje mieszkańców krainy geograficznej; wymienić najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu oraz wskazać je na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobrazy krain w opisach oraz na filmach i ilustracjach; przedstawić podstawowe zależności między składnikami krajobrazów w regionach; opisać zajęcia, tradycje rodzinne i zwyczaje mieszkańców krainy geograficznej; opisać najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego regionu oraz wskazać je na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać cechy krajobrazu i elementy krajobrazu krain geograficznych; wykazać specyfikę regionu na podstawie map, zdjęć, filmów geograficznych; opisać najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Polski oraz wskazać je na mapie.
<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; wymienić cechy miast przemysłowych; podać nazwy głównych miast Wyżyny Śląskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; podać nazwy kilku miast wchodzących w skład konurbacji Górnego Śląska i wskazać je na mapie. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; wskazać główne surowce mineralne wydobywane w rejonie Górnego Śląska; nazwać cechy środowiska miast przemysłowych. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; omówić przyczyny rozwoju konurbacji Górnego Śląska; wskazać przyczyny i skutki koncentracji przemysłu na Górnym Śląsku. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; ocenić jakość działań człowieka i ich wpływ na środowisko w rejonie Górnego Śląska.
<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; określić położenie Wyżyny Lubelskiej; wymienić produkty rolne charakterystyczne dla regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; wskazać cechy charakterystyczne krajobrazu Wyżyny Lubelskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; omówić znaczenie warunków naturalnych dla rozwoju rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; omówić znaczenia gospodarcze Wyżyny Lubelskiej - rolnicze, przemysłowe i społeczne. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; porównać region Wyżyny Lubelskiej z innymi regionami rolniczymi w Polsce.
<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; określić położenie Warszawy. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; wymienić cechy zabudowy wielkiego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; wskazać czynniki rozwoju stolicy określić różnorodność funkcji Warszawy. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; porównać krajobraz Warszawy i innych miast Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> jak w tematach 9–13; porównać krajobraz Warszawy i innych stolic europejskich.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:				
<ul style="list-style-type: none"> • nazwać cechy krajobrazu najbliższej okolicy; • wymienić elementy zagospodarowania antropogenicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i określić położenie elementów krajobrazu najbliższej okolicy; • wskazać przykłady elementów najbliższej okolicy i rodzimych. 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić krajobraz najbliższej okolicy pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki; • wskazać w terenie obiekty antropogeniczne i naturalne; • wskazać obiekty istotne z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady pozytywnej i negatywnej ingerencji człowieka w środowisko najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić propozycje zmian mających na celu poprawę zagospodarowania najbliższej okolicy z uwzględnieniem dbałości o stan środowiska, ład i estetykę krajobrazu.
<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy stref klimatycznych opisać położenie poszczególnych stref na Ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić układ przestrzenny poszczególnych stref klimatyczno-krajobrazowych na świecie; • przyporządkować ilustrację każdej ze stref do jej położenia na mapie świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać analogię pomiędzy zróżnicowaniem klimatycznym w układzie strefowym, (w zależności od szerokości geograficznej) i piętrowym (w zależności od wysokości bezwzględnej). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić związek pomiędzy występowaniem stref oświetlenia Ziemi a zróżnicowaniem krajobrazowym świata. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać i wyjaśnić związek pomiędzy warunkami klimatycznymi a cechami poszczególnych krajobrazów.
<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania wilgotnych lasów równikowych; • odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów w klimacie równikowym wybitnie wilgotnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg klimatu równikowego wybitnie wilgotnego; • podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w tym klimacie. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wyjątkowość ekosystemów wilgotnego lasu równikowego; • podać przykłady przystosowań organizmów do życia w lesie równikowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić związek pomiędzy warunkami klimatyczno-krajobrazowymi a sposobami życia i zarobkowania ludzi w lesie równikowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem klimatu równikowego wybitnie wilgotnego a zasięgiem lasów deszczowych.
<ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania lasów strefy umiarkowanej; • odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów w klimatach umiarkowanych. 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg strefy klimatów umiarkowanych; • podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w tym klimacie. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać warunki klimatyczne, krajobrazowe i siedliskowe lasu równikowego i lasu strefy umiarkowanej; • rozpoznać, nazwać i porównać piętra lasu równikowego i lasu strefy umiarkowanej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka w wilgotnych lasach równikowych i lasach strefy umiarkowanej. 	<ul style="list-style-type: none"> • zidentyfikować współzależności między składnikami poznawanych krajobrazów.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:				
<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania sawann i stepów; odczytać z klimatogramów wartości temperatur powietrza i opadów na sawannach i stepach. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg klimatu podrównikowego i umiarkowanego ciepłego kontynentalnego; podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w każdym z tych klimatów. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczyny występowania krajobrazów sawann i stepów na świecie; rozpoznać krajobrazy sawanny i stepu na fotografiach. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka na sawannach i stepach. 	<ul style="list-style-type: none"> prezentować niektóre przykłady budownictwa, sposobów gospodarowania, głównych zajęć mieszkańców sawann i stepów.
<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania gorących i lodowych pustyń; odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów w klimatach zwrotnikowym suchym i polarnym. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy i zasięg klimatów zwrotnikowego suchego i polarnego; podać przykłady roślin i zwierząt żyjących w każdym z tych klimatów. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiałów porównać warunki klimatyczne i krajobrazowe pustyń suchych i gorących; rozpoznać i omówić przykładowe gatunki zwierząt i roślin występujących na pustyniach gorących i lodowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazać i uzasadnić wpływ warunków klimatycznych i krajobrazowych na życie człowieka na pustyniach lodowych i gorących. 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikować współzależności między składnikami poznawanych krajobrazów; ocenić możliwości poprawy warunków życia ludności.
<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania krajobrazu śródziemnomorskiego; odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresu temperatury i opadów oraz map klimatycznych cechy klimatu śródziemnomorskiego; wymienić typowe gatunki roślin i zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i scharakteryzować wybrane gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla krajobrazu śródziemnomorskiego; omówić związek pomiędzy warunkami klimatycznymi a rozwojem rolnictwa i turystyki strefy śródziemnomorskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać krajobraz śródziemnomorski z innymi poznanymi krajobrazami, wyjaśnić różnice; rozpoznać krajobraz śródziemnomorski na podstawie opisów, filmów i ilustracji. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem strefy śródziemnomorskiej, warunkami klimatycznymi i głównymi cechami krajobrazu.
<ul style="list-style-type: none"> wskazać na mapie fizycznej świata obszary występowania tajgi; odczytać z klimatogramu wartości temperatury powietrza i opadów. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać wykres temperatury i opadów Kuopio i Warszawy, wyjaśnić różnice; wymienić typowe dla tajgi gatunki roślin i zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wpływ wieloletniej zmarzliny na budownictwo; rozpoznać i scharakteryzować wybrane gatunki roślin i zwierząt tajgi. 	<ul style="list-style-type: none"> porównać gospodarkę leśną w lasach borealnych Kanady i Rosji; rozpoznać krajobraz tajgi na podstawie opisów, filmów i ilustracji. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem tajgi, warunkami klimatycznymi i głównymi cechami krajobrazu.

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:				
<ul style="list-style-type: none"> wskazać podstawowe różnice między tajgą a tundrą; zlokalizować na mapie świata obszary występowania tundry; odczytać dane z klimatogramu. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na podstawie wykresów i map klimatycznych cechy klimatu tundry; podaje przykłady gatunków roślin i zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić związek między warunkami klimatycznymi a rozwojem flory i fauny tundry; omówić warunki życia ludzi w tundrze oraz ich główne zajęcia. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobraz tundry na podstawie opisów, filmów i ilustracji; ocenić możliwości poprawy warunków życia ludności zamieszkującej tundrę. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić zależności pomiędzy położeniem tundry, warunkami klimatycznymi i głównymi cechami krajobrazu.
<ul style="list-style-type: none"> odszukać na mapie fizycznej Azji Himalaje, Wyżynę Tybetańską oraz rzeki: Indus, Brahmaputra i Ganges; wskazać, jak zmienia się klimat i krajobraz wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, skąd bierze się piętrowość klimatyczno-roślinna w Himalajach; podać przykłady gatunków roślin występujących w różnych piętrach klimatycznych Himalajów. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i scharakteryzować wybrane gatunki roślin i zwierząt żyjące w Himalajach; podać przykłady działalności człowieka w Himalajach. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać krajobraz wysokogórski Himalajów na podstawie opisów, filmów i ilustracji; ocenić warunki do życia i działalności gospodarczej człowieka w Himalajach. 	<ul style="list-style-type: none"> omówić na wybranych przykładach zależności pomiędzy wysokością nad poziomem morza a klimatem i roślinnością.